

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации за хора с увреждания

година XXX
август 2020 год..

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. С решение на Министерски съвет е удължен до 30.09.2020 г. срокът на извънредната епидемична обстановка на територията на страната, свързана с разпространението на COVID-19. Във връзка с това се продължава действието на експертните решения на ТЕЛК/НЕЛК, чиито срокове изтичат по време на извънредното положение (от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г. вкл.) и по време на извънредната епидемична обстановка (от 14.07.2020 г. до 30.09.2020 г. вкл.). Тяхното действие се продължава както по време на извънредното положение и епидемичната обстановка, така и още три месеца след нейната отмяна, т.е. до 30.12.2020 г. включително.

Предвид на това, инвалидните пенсии и добавките за чужда помощ на лицата с такива експертни решения ще продължат да се изплащат през август 2020 г. и до 31.12.2020 г. включително. При постъпване в териториалното поделение на НОИ, което изплаща пенсията, на ново експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК след извършено преосвидетелстване, то подлежи на изпълнение от компетентните пенсионни органи.

ПРЕПОРЪЧВАМЕ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ, НА КОИТО РЕШЕНИЯТА НА ТЕЛК ИЗТИЧАТ ИЛИ ВЕЧЕ СА ИЗТЕКЛИ ДА ПРЕДПРИЕМАТ СЪПКИ И ДА СЕ ЯВЯТ НА ПРЕОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ, ТЪЙ КАТО УДЪЛЖАВАНЕТО НА СРОКОВЕТЕ НЯМА ДА ПРОДЪЛЖИ БЕЗКРАЙНО. ВСЯКО ЛИЦЕ С УВРЕЖДАНЕ Е ЗАИНТЕРЕСОВАНО ДА ИМА АКТУАЛНО РЕШЕНИЕ НА ТЕЛК, ЗА ДА МОЖЕ ДА ПОЛЗВА ДАДЕНИ ПРАВА И ОБЛЕКЧЕНИЯ.

II. 2 120 867 ПЕНСИОНЕРИ ЩЕ ПОЛУЧАТ ДОБАВКА ОТ 50 ЛВ. КЪМ ПЕНСИИТЕ СИ ЗА МЕСЕЦ СЕПТЕМВРИ. Допълнителната сума ще се изплаща на всички пенсионери, независимо от размера на техните пенсии.

За изплащането на добавките за месец септември правителството ще отпусне допълнителни 106 043 350 лева по бюджета на държавното обществено осигуряване. Средствата са осигурени за сметка на реструктуриране на разходите и/или трансферите по централния бюджет за 2020 г.

Изплащането на добавката от 50 лв. към пенсиите за септември е втората стъпка за подкрепа на пенсионерите, планирана в новия пакет със социално-икономически мерки на правителството. Изплащането на добавки в същия размер е предвидено и за месец октомври.

III. В ДВ, брой: 74, от 21.08.2020 г. е публикувано ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 217 ОТ 17 АВГУСТ 2020 г. за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2000 г. ДВ, брой: 74, от дата 21.8.2020 г

ЗА СТАЖ ЗА ПЕНСИЯ ЩЕ СЕ ПРИЗНАВА ПЕРИОДЪТ НА ГРИЖИ ЗА ДЕЦА С ПРАВО НА ЧУЖДА ПОМОЩ И С ПО-МАЛКО ОТ 90% СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ.

Времето, през което са полагани грижи за човек с право на чужда помощ ще се зачита за осигурителен стаж при пенсиониране, независимо от степента на увреждането му. Това предвиждат промени в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, които бяха одобрени от правителството.

Новите текстове са свързани с по-рано направени и влезли в сила промени в Кодекса за социално осигуряване. До 31 декември 2019 г. за стаж за пенсия се признаваше времето, през което са полагани грижи за човек с право на чужда помощ с най-малко 90% степен на увреждане. От 1 януари 2020 г. това право имат и родители и роднини на деца с право на чужда помощ и с по-ниска степен на увреждане.

С новите разпоредби се регламентира, че разпореждането за отпускане, отказ за отпускане, изменение, спиране, възобновяване, прекратяване и възстановяване на пенсии и добавки, както и за възстановяване на неоснователно изплатените суми за пенсии се връчва лично срещу подпис, чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка на посочен адрес или на съответния адрес по реда на Административнопроцесуалния кодекс, или по електронен път по реда на Закона за електронното управление.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. Въпреки, че ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД ОТМЕНИ ТЕКСТ ОТ МЕТОДИКАТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОЦЕНТ НА ЗАГУБЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ, Министерството на здравеопазването реши да не променя философията на оценката. За обсъждане бяха предложени промени, с които не се сумират уврежданията, ако човек няма поне едно от съпътстващите увреждания, което да е минимум 50% трайно намалена работоспособност (ТНР), т.е. досегашния текст от методиката:

т. 3 от Методиката: Когато едно лице има няколко вида заболявания, се взема предвид само водещото с най-високия процент, при условие, че останалите са под 50% ТНР.

т.4 - Когато едно лице има множество заболявания се взема водещото и ако едно от останалите е 50% ТНР, то тогава се прави сбор от по-леките, добавят се 20% и се получава крайната степен.

Национално представителните организации на и за хората с увреждания предложихме вариант, който е по-благоприятен за хората. Предложението беше подготвено с активното участие на СИБ. Настоявахме в т. 3 да бъде отбелязано водещото заболяване и онези, които са над 30% и под 50% също да бъдат също отчетени

с 10%. За съжаление на заседание на Националния съвет за хората с увреждания към Министерски съвет това предложение не беше прието.

II. НА ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, ОРГАН ЗА МОНИТОРИНГ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНВЕНЦИЯТА НА ООН ЗА ПРАВАТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ, създаден съгласно чл. 11-16 от Закона за хората с увреждания (ЗХУ), бяха обсъдени актуални проблеми на хората с увреждания, на техните семейства и на работещите в системата на социалните услуги в условията на пандемията от COVID-19. По някои от поставените на заседанието въпроси и в изпълнение на решения на Съвета за наблюдение вече бяха отправени препоръки до компетентните институции:

Публикуваме част от писмото на омбудсмана Диана Ковачева до проф. Костадин Ангелов - министър на здравеопазването.

"На заседанието Съветът за наблюдение взе и решение за отправяне на препоръки до министъра на здравеопазването за предприемане на действия и по проблемите, свързани с Информационната система за контрол на медицинската експертиза.

Констатациите са, че е налице забавяне при въвеждането на Информационната система за контрол на медицинската експертиза, което да улесни хората с увреждания. Тя все още не е заработила напълно и на различни места РКМЕ и ТЕЛК действат по различен начин; няма връзка между личните лекари и органите на медицинската експертиза и възможност за проследяване движението на медицинските документи.

Становището е, че в условията на пандемията от коронавируса една такава система би улеснила много хората с увреждания, особено тези, които разполагат с техническа възможност да изпратят по електронен път документите си.

Контролът на медицинската експертиза е въпрос, който е от съществено значение за правата и интересите на хората с увреждания и техните семейства. Извършването на медицинската експертиза е предпоставка за определянето дали човек е с увреждане 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане/трайно намалена работоспособност и за ползването на редица права. Действащата до момента система за контрол на медицинската експертиза не осигуряваше достатъчно ефективни механизми и гаранции за правата на явяващите се на освидетелстване/преосвидетелстване граждани с увреждания.

Особено проблемно се оказваше администрирането на документите от отговорните органи и спазването на сроковете, в рамките на които следваше да бъде извършен прегледът и постановяването на експертните решения.

Поради тази причина голяма част от хората с увреждания бяха затруднени да ползват правата си и да получават необходимата им подкрепа, включително за лечение и рехабилитация, за дълъг период от време.

От институцията на омбудсмана многократно са посочвани слабите страни на досегашната система и са изпращани препоръки за разрешаване на проблемите.

Внедряването на Информационната система за контрол на медицинската експертиза е стъпката, която се очаква да доведе до подобряване на организацията на работа на

органите на медицинската експертиза и осигуряване на правата на гражданите с увреждания, поради което следва надлежно да бъде популяризирана както сред служителите на ТЕЛК/НЕЛК, така и сред гражданите с увреждания и техните близки.

На основание чл. 14, т. 1 от Закона за хората с увреждания и чл. 21 от Правилника за дейността и организацията на работа на Съвета за наблюдение, се обръщам към Вас със следните препоръки:

- да бъдат предприети действия за внедряването и стартиране на Информационната система за контрол на медицинската експертиза;
- да се популяризира нейната функционалност и възможности сред служителите в ТЕЛК/НЕЛК, медицинските специалисти, свързани с процеса на освидетелстване, както и сред гражданите.

Очаквам да ме информирате в разумен срок за предприетите по препоръките действия, за да бъдат представени на Съвета за наблюдение.

С уважение, доц. Диана Ковачева"

III. С едва 6 лева, или 1.9% ще се увеличи линията на бедност за 2021 година – до 369 лева, предвижда проект на постановление на Министерски съвет. Причина е влошената заради коронакризата икономическа ситуация.

За сравнение, ръстът на прага на бедност, по който се определя размерът на редица социални помощи, е увеличаван с 4.3 на сто през 2019 година и с 8.4% през 2018 година.

Линията на бедност се определя по формула, в която влизат специално събирани данни на НСИ за доходите и условията на живот, и индексът на цените на малката потребителска кошница.

Наскоро от социалното министерство предложиха прагът да се определя от социалния министър, а не от икономическите показатели, но промяната още не е приета и предложението за линията на бедност за догодина е по стария ред.

Размерът на линията на бедност от 369 лв е определен, „отчитайки ценовата динамика и потреблението на най-нискодоходните домакинства по време на пандемия"и „съответства на намаления икономически ръст и макроикономическа прогноза". Той ще определи и финансовата подкрепа за хората над 18 години с трайни увреждания, като помощ за 2021 година се очаква да получат 670 000 души. „Предвид очакванията за 0,1% инфлация за 2020 г., финансовата подкрепа за хората с увреждания ще запази покупателната си способност", отбелязват от социалното министерство.

Хората с увреждания от 50 до 70,99 % получават месечна помощ от 7 на сто от линията на бедност, тези с от 71 до 90% увреждания - 15 на сто от прага, над 90% - 25 на сто от линията на бедност. Хората над 90 на сто инвалидност, които ползват чужда помощ имат право на добавка от 30 на сто от линията на бедност, а които са на социална пенсия за инвалидност - 57 на сто от прага на бедност.

От линията на бедност зависят и хранителните помощи за бедни и великденските и коледните добавки към пенсиите.